

Provinsie van die
OOS-KAAP
ONDERWYS

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

SEPTEMBER 2010

GEOGRAFIE – VRAESTEL 2

PUNTE: 100

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 11 bladsye.

INLIGTINGSBRONNE

’n Uittreksel uit topografiese kaart 2527CA RUSTENBURG-WES.

Ortofotokaart 2527CA 20 RUSTENBURG.

LET WEL: Die inligtingsbronne moet deur skole vir hulle eie gebruik na die eksamen ingeneem word.

’n Nie-programmeerbare sakrekenaar mag gebruik word.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Skryf jou NAAM in die spasie wat op die omslag van die VRAESTEL voorsien is.
2. Beantwoord AL die vrae in die ruimtes wat op die vraestel voorsien is.
3. Jy moet ’n 1:50 000 topografiese kaart 2527CA RUSTENBURG-WES en ’n ortofotokaart van ’n gedeelte van die gekarteerde gebied ontvang.
4. Die topografiese kaart en die ortofotokaart moet aan die einde van hierdie eksamensessie aan die toesighouer oorhandig word.
5. Jy mag die skoon bladsy aan die einde van hierdie vraestel vir alle rofwerk en berekeninge gebruik.
6. Die volgende Engelse begrippe en/of hulle Afrikaanse vertalings kom op die 1:50 000 topografiese kaart voor:

<u>ENGLISH</u>	<u>AFRIKAANS</u>
Aerodrome	Vliegveld
Golf Course	Gholfbaan
Landing Strip	Landingstrook
Nature reserve	Natuurreservaat
Slimes Dam	Slikdam

VRAAG 1**MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE**

Die volgende vrae is op sowel die 1:50 000 topografiese kaart 2527CA RUSTENBURG-WES as die ortofotokaart van 'n Ogedeelte van die gekarteerde gebied gebaseer. Verskeie opsies word as moontlike antwoorde vir die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A – D) langs die vraagnommer (1.1 – 1.10) in die blokkie langs elke stelling neer.

1.1 Die skaal van die ortofotokaart is ...

- A 5 keer kleiner as die skaal van die topografiese kaart.
- B gelyk aan die skaal van die topografiese kaart.
- C 10 keer kleiner as die skaal van die topografiese kaart.
- D 5 keer groter as die skaal van die topografiese kaart.

1.2 Die ortofotokaart is verkry van 'n ...

- A horisontale foto.
- B laehoek-skuinslugfoto.
- C hoëhoek-skuinslugfoto.
- D vertikale lugfoto.

1.3 Die topografiese kaart is volgens 'n berekende ruitnet van lengte- en breedte-lyne geteken. Hierdie projeksie staan algemeen bekend as die ... projeksie.

- A Mercator-
- B Lambert-
- C Transversale
- D Gauss Konforme

1.4 Punthoogtes, hoogtebakens, trigonometriese bakens en kontoerlyne verteenwoordig ... op die topografiese kaart.

- A lyne wat plekke met dieselfde hoogte verbind
- B hoogte bo seevlak
- C die hoogte van verskynsels soos tafelkoppe (mesas)
- D die gradiënt van die gebied

- 1.5 Die indeks van die topografiese kaart direk wes van 2527CA is ...
- A 2527DA
 - B 2526DB
 - C 2525CC
 - D 2525CD
- 1.6 Die kenmerk wat **1** op die ortofotokaart genommer is, is ...
- A sportgronde.
 - B 'n dam.
 - C 'n reservoir.
 - D uitgrawings.
- 1.7 Identifiseer die straatpatroon by **6** op die ortofotokaart.
- A Ruit- of roosterpatroon
 - B Beplan onreëlmatig
 - C Straal- of spinnerakpatroon
 - D Onbeplan onreëlmatig
- 1.8 Die hangelement wat **A** gemerk is in blok G5 op die topografiese kaart, is die ... hang.
- A eskarp/krans-
 - B kruin-/groeierende
 - C pediment-
 - D talus/puin/klippies-
- 1.9 Die hoofekonomiese aktiwiteite wat by **B** (in blok E10) op die topografiese kaart plaasvind, is ...
- A visvangs en gewasverbouing.
 - B bosbou en mynbou.
 - C mynbou en gewasverbouing.
 - D mynbou en lewendehawe(diere)boerdery.
- 1.10 Die hoofgrondstof wat in die Rustenburg-gebied gemyn word, is ...
- A platinum.
 - B steenkool.
 - C diamante.
 - D ystererts.

10x2=[20]

VRAAG 2

GEOGRAFIESE TEGNIEKE EN BEREKENINGE

2.1 Bereken die oppervlakte (in km²) van die gebied wat **O** gemerk is op die topografiese kaart. Die gebied **O** strek van 25°39'S en 25°42'S en 27°13'O en 27°15'O. Toon AL jou berekeninge.

(5)

2.2 Bereken die gemiddelde gradiënt tussen punthoogte •1153 (**4**) en punthoogte •1162 (**5**) op die ortofotokaart. Toon AL jou berekeninge.

(6)

VRAAG 3**TOEPASSING VAN TEORIE/KAART- EN FOTO-INTERPRETASIE**

3.1 Identifiseer die eienskap op die topografiese kaart gemerk **E**.

_____ 1x2=(2)

3.2 Die rivier in Blok J10 is besig met verjonging. Gee EEN bewys vanaf die topografiese kaart om hierdie stelling te staaf.

_____ 1x2=(2)

3.3 Gee EEN bewys vanaf die topografiese kaart om te staaf dat natuurbewaring 'n prioriteit in die gekarteerde gebied is.

_____ 1x2=(2)

3.4 Soek die Rustenburg Voetslaanpaaie in blokke J7/8.

3.4.1 Jy is 'n nuwe voetslaner (stapper) en nog baie onfiks. Jy het 'n keuse tussen staproete **C** of **D** wat by punt **F** in J8 begin. Watter voetslaanroete sal jy kies? Gee EEN rede vir jou antwoord.

_____ 2x2=(4)

3.4.2 Identifiseer die landvorm by punt **F** waar jou roete begin.

_____ 1x2=(2)

3.5 Soek die gebied gemerk **3** op die ortofotokaart.

3.5.1 Die gebied huisves 'n laekoste-behuisingskema. Gee EEN bewys vanaf die ortofotokaart om hierdie stelling te staaf.

_____ 1x2=(2)

3.5.2 Die plaaslike regering in beheer van die gebied gemerk **3** op die ortofotokaart word daagliks met talle probleme rakende dienslewering gekonfronteer. Noem TWEE moontlike uitdagings wat hulle kan ondervind.

_____ 2x2=(4)

3.6 Verwys na die groep plase in E5 en die plaas Omdraai in J4.

3.6.1 Vergelyk die groep plase in E5 met die plaas Omdraai in J4 in terme van die nedersettingspatroon wat die plase aangeneem het.

Groep plase

Omdraai

2x2=(4)

3.6.2 Gee TWEE bewyse vanaf die topografiese kaart om te bewys dat kommersiële boerdery in blok E5 plaasvind.

2x2=(4)

3.6.3 Daar vloei geen riviere deur blok E5 nie. Gee EEN voorsorgmaatreël wat boere toepas om water in dié gebied te verkry.

1x2=(2)

3.7 Verwys na die ortofotokaart. Vergelyk die verskillende straatpatrone soos aangetref by onderskeidelik **11** en **8**.

8

11

2x2=(4)

3.8 Omgewingsbewuste kampvegters kritiseer dikwels mynmaatskappye weens die skade wat deur skagmynbou aangerig word. Noem EEN manier waarop myne in die RUSTENBURG-omgewing die omgewing kan rehabiliteer.

1x2=(2)

3.9 Identifiseer die volgende eienskappe op die ortofotokaart:

7

9

12

3x2=(6)

[40]

VRAAG 4

GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSELS (GIS)

4.1 Verduidelik die volgende konsepte:

4.1.1 *Buffersonering*

1x2=(2)

4.1.2 *Databasis*

1x2=(2)

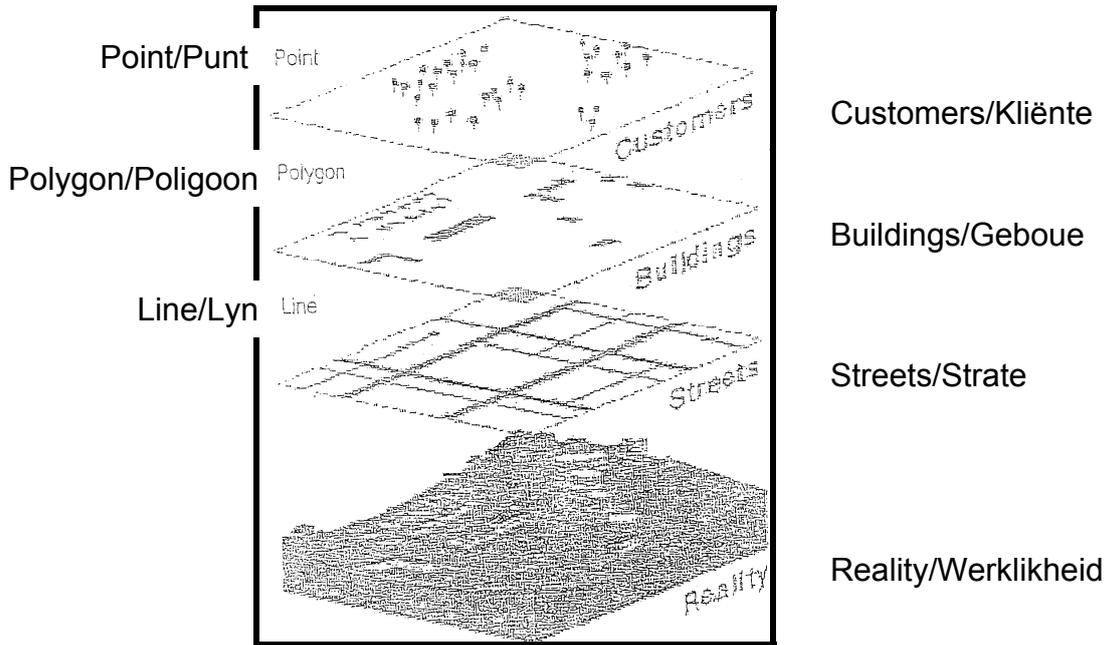
4.2 Noem TWEE maniere waarop boere in blok E5 GIS kan gebruik.

2x2=(4)

4.3 Die mens gebruik ruimtelike analise op verskeie maniere op 'n daaglikse grondslag. Noem EEN manier waarop ruimtelike analise in ons alledaagse lewens gebruik word.

1x2=(2)

4.4 Bestudeer die volgende diagram oor 'n tematiiese laagbenadering in GIS voor jy die vrae wat volg, beantwoord.

4.4.1 Verduidelik wat met *tematiiese laagbenadering* bedoel word.

1x2=(2)

4.4.2 Verduidelik enige TWEE gebruike van data lae in GIS.

2x2=(4)

4.4.3 Noem enige TWEE lae inligting wat op die topografiese kaart in blok G3 geïdentifiseer kan word.

2x2=(4)
[20]

TOTAAL: 100

ROFWERK EN BEREKENINGE

